

การประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม ACTIVE LEARNING สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา
โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี
EVALUATION OF THE PROJECT ON DRIVING ACTIVE LEARNING ACTIVITIES INTO
ELEMENTARY CLASSROOMS AT PATHUM THANI MUNICIPAL SCHOOL

ชญานุช มานะเสน Chanyanuch Manasen
โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี Tedsaban Muang Pathumthani School, Thailand
Corresponding Author E-mail: manachancha@gmail.com

Article Received: February 29, 2024. Revised: April 16, 2024. Accepted: April 18, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยการประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี 2) ศึกษาผลโครงการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี 3) ประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถม ศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ประเภทการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP โดยผู้ประเมินได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินโครงการการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ขั้นตอนที่ 3 การประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้แก่ การเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการดำเนินการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนพบว่า สามารถแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียนได้ และได้ประโยชน์จากการจัดการดำเนินการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียน 2) ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

ของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning, รูปแบบการประเมินแบบ CIPP, โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

ABSTRACT

The research article evaluating the project to drive Active Learning activities into primary school classrooms at Pathum Thani Municipality School had the objectives as follows: 1) to study the guidelines for organizing teaching and learning using Active Learning activities at the primary level of Pathum Thani Municipality School 2) to study the results of a project to organize Active Learning activities in classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School. 3) to evaluate the project to drive Active Learning activities to classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School in 4 areas: environmental, basically factors, process, and productivity, 4) to assess the satisfaction of project participants to drive Active Learning activities to classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School. It was qualitative research type of Evaluation Research using the CIPP evaluation format. The evaluator proceeded sequence as follows: Step 1; Study of teaching and learning guidelines using Active Learning activities at the primary level, Pathum Thani Municipality School. Step 2 Implementation of the Active Learning Activities Project to Classrooms at the Primary Level, Pathum Thani Municipality School. Step 3 Evaluation of the project to drive Active Learning activities into classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School 4 areas: environmental, basically factors, process, and productivity. Step 4: assessing the satisfaction of project participants to drive Active Learning activities into classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School. The research results were as follows: 1) Guidelines for teaching and learning using Active Learning activities at the primary level of Pathum Thani Municipality School, included preparation before organizing study, evaluating learning results, results of organizing Active Learning activities into the classroom, it was found that this could solve the learning management problem of teachers and students and received benefit from Active Learning activities. 2) The results of the evaluation of the project to drive Active Learning activities into classrooms of primary school at Pathum Thani Municipality School in 4 areas:

environment, basically factors, process, and productivity. It was found that the results of the environmental assessment of the project drive Active Learning activities to primary school into classrooms at Pathum Thani Municipality School in overall, the opinions of teachers and directors of basic education institutions were at a high level. The evaluation results of preliminary factors in the project to drive Active Learning activities into primary school into classrooms at Pathum Thani Municipality School by teachers and directors of basic educational institutions in overall, the opinions were at a high level. The evaluation results of the process of the project to drive Active Learning activities into primary school into classrooms at Pathum Thani Municipality School by teachers in overall, the basic education institution committee and parents' opinions were at a high level. The evaluation result of the project to drive Active Learning activities into primary school classrooms at Pathum Thani Municipality School by teachers in overall, the opinions of the basic education institution committee members, parents, and students were at a high level. The evaluation results of the satisfaction of participants in the project to drive Active Learning activities to classrooms at the primary level at Pathum Thani Municipality School found that the satisfaction of those involved in the project to drive Active Learning activities to classrooms at the primary level, Pathum Thani Municipality School in overall, the opinions were at a high level.

Keywords: Driving Active Learning Activities, Assessment Model CIPP, Pathum Thani Municipality School

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนามนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งในเชิงความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ การจัดการศึกษาของประเทศจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนใหม่ไปสู่การจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรมและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนาคือดี เก่งและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) จากปรัชญาการศึกษาดังกล่าวประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาระบบการเรียน การสอนจากการเน้นครูเป็นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงหลักสูตรตั้งแต่ หลักสูตร พ.ศ. 2503 หลักสูตร พ.ศ. 2521 และหลักสูตร พ.ศ. 2533 ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้มีการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 ไว้อย่างชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

จากการศึกษารูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ศึกษาปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาสาขาต่างๆ

พบว่าปรัชญาการศึกษาและแนวคิดด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ต่างๆ ของนักวิชาการไทยและต่างชาติ พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า Active learning เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนได้ทำสิ่งต่างๆ และคิดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทั้งในเชิงความคิด มนุษย์สัมพันธ์ และเทคนิควิธี (Kuh, G. D., Kinzie, J., Schuh, J. H., Whitt, E. J. & Associates, 2005) ทั้งนี้จากบทบาทเดิมของผู้สอนที่เคยเป็นผู้บอกความรู้ให้จบๆ ไป จะเปลี่ยนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกคือเป็นผู้เตรียมและเอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และจากเดิมที่เคยคาดหวังให้ผู้เรียนจดจำความรู้ต่างๆ นานาเพื่อสามารถนำมาทวนซ้ำได้ก็ต้องเปลี่ยนมาหวังให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นที่น่าสังเกตว่า Active learning ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยสนใจใฝ่หาความรู้เอง ด้วยว่าสาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้ามิใช่ความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนแต่เพียงแหล่งเดียว และเหนืออื่นใดแนวโน้มในอนาคตของการศึกษานั้นจะมุ่งเน้นในรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นผู้เรียนมีแหล่งที่จะแสวงหาหรือค้นคว้าหาความรู้มากมาย (Gerlach, & Ely, 1971)

โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีได้ดำเนินงานตามโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ การจัดอบรมครูผู้สอน การฝึกปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่รับผิดชอบและการศึกษาเอกสารประเมินโครงการ พบว่า มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานียังไม่ได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบ และยังไม่มีการประเมินความเหมาะสมของโครงการในแต่ละด้าน ประเด็นที่ควรพิจารณาต่อไปจากการดำเนินการของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี มาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วก็คือผลการดำเนินงานตามโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไรด้วย การประเมินการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษามากเพราะเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบถึงสถานการณ์การจัดการศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เข้าร่วม โครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ประสพผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับใด ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในผลการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับใด เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึง เพราะความพึงพอใจของผู้ปกครองที่สะท้อนกลับจะเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ประเมินจึงมีความประสงค์ทำการวิจัยเพื่อประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี เพื่อนำผลการประเมินที่ได้เสนอต่อผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพ

การประเมินโครงการจะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกระบวนการจึงมีความสำคัญเพราะกระบวนการดำเนินการใดๆ หากต้องการจะทราบผลการปฏิบัติงานในการทำงานนั้นๆ จำเป็นต้องมีการประเมินผลผลิตเพื่อจะได้ทราบว่าดำเนินการนั้นๆ ประสพความสำเร็จหรือล้มเหลว การบริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกัน เมื่อต้องการทราบถึงผลการดำเนินงานนั้นว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา และนอกจากนี้ยังต้องทำรายงานเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาเพื่อจัดเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ

การประเมินผลกระบวนการดำเนินการในการบริหารการศึกษานั้นๆ และเมื่อมีการดำเนินการแล้วควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุง หาทางแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันที่ และไม่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาหรือผู้เรียน ตลอดทั้งมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นองค์การมหาชนทำการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายสถานศึกษาให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองให้ทำการประเมินภายนอกสถานศึกษา กรณีที่ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาจัดทำข้อเสนอและการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551)

การที่จะทราบว่า โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไรหรือการจะตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไปในปีการศึกษาหรือปีงบประมาณหน้าอีกหรือไม่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้คำตอบได้ คือ การประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมดในทุกขั้นตอนของการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกระบวนการและผลผลิตที่เกิดขึ้นซึ่งมีรูปแบบของโมเดลการประเมินที่หลากหลาย โดยผู้ประเมินยึดรูปแบบการประเมินเชิงระบบเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้อาจกำหนดกรอบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถมองเห็นกระบวนการทำงานทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เนื่องจากสามารถสื่อสารกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนกับทีมงานได้กระจ่างชัดซึ่งทำให้สามารถอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ในมุมมองที่กว้าง ทำให้มองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นหรือสิ่งที่กำลังปฏิบัติอยู่ ความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดจากระบบจะทำให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและหาวิธีแก้ไขได้ถูกต้อง ทันที่ ซึ่งเป็นผลดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือมีความถูกต้อง ประหยัดค่าใช้จ่าย ทันตามเวลาที่กำหนดและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ องค์ประกอบในระบบประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า (Input) อาจได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ แรงงาน เงินทุนทรัพยากรต่างๆ รวมไปถึงเวลาและสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ เทคนิควิธี ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลที่ได้รับหรือผลผลิต (Product) เป็นผลที่ได้รับจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการทั้งหมด ผลผลิตเป็นสิ่งที่ต้องการในขั้นสุดท้ายของระบบ (อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล, 2552)

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่สำคัญของการดำเนินโครงการ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงและตัดสินใจเพื่อให้ทราบว่าดำเนินโครงการต่อหรือไม่ อย่างไร โครงการนั้นจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด จะได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา และตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่อไป การประเมินโครงการยังมีประโยชน์ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และคุ้มค่า เริ่มจากการวางแผน ดำเนินการตามแผนและประเมินผลทำให้เกิดการควบคุมคุณภาพของงาน วิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลสารสนเทศประกอบในการตัดสินใจในการบริหารจัดการโครงการต่อไปผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยการโครงการได้ดำเนินการประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ในลักษณะการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) มาเป็นแนวทางการประเมิน เพราะรูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ เป็นแบบจำลองประเภทที่ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่างๆ ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้าน

สภาวะแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นการประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้รับจากการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาทักษะ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาผลโครงการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี
3. เพื่อประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP โดยผู้ประเมินได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินโครงการจัดกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี และมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ครู จำนวน 28 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน ผู้ปกครอง จำนวน 392 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 392 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 822 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี 2) แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ 3) แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ของโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี จำนวน 8 ฉบับ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี 5) แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ประเมินด้านสภาวะแวดล้อม

(Context Evaluation) ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) และฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์แนวทางโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม Active Learning ในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการดำเนินการจัดกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนพบว่าสามารถแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของ ครูและนักเรียนได้ประโยชน์จากการจัดการดำเนินการจัดกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียน

3. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโครงการมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ชัดเจน มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning ผู้ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา เหมาะสมกับโรงเรียน และเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังคำกล่าวของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2558) ที่

ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินบริบท (Context Evaluation: C) คือการประเมินที่เป็นระบบและการวิเคราะห์ในภาพกว้าง (Macro Analytic) วัตถุประสงค์ในการประเมินส่วนนี้เพื่อให้ได้การกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะการประเมินแบบนี้จะช่วยให้อธิบายและขยายความชัดเจนในสภาพแวดล้อม สภาพที่พึงปรารถนาและสภาพที่เป็นจริงซึ่งถึงสภาพที่ต้องการการวิเคราะห์ปัญหาที่ชัดเจนไม่สามารถบรรลุความต้องการเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจซึ่งมีความสอดคล้องกับสมคิด พรหมจ้อย (2550) ได้กล่าวถึงการบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับคงศักดิ์ สังขมูรินทร์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ในเขตตำบลลาดงา อำเภอสนา จังหวัดระนองศรีอยุธยา โดยใช้ CIPP Model เป็นตัวแบบในการประเมิน ผลการศึกษาพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ (Context) หมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง (M) ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม รายได้เฉลี่ย 5,000 -10,000 บาทต่อเดือน การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นสังคมเกษตรภาคกลาง ประชาชนมีความสนใจนโยบายรัฐบาล และสอดคล้องกับทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนานักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท (Context) หลักการวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการพัฒนานักเรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการอย่างหลากหลาย โรงเรียนมีการจัดทำแผนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเป็นอย่างดี และผู้บริหารเทศบาลให้การสนับสนุนโครงการเป็นอย่างดีในขณะเดียวกันโรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากรทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีงบประมาณสนับสนุนตามแผนงานที่เพียงพอ มีการแบ่งหน้าที่ให้ครูเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินงานชัดเจนดีมาก ดังคำกล่าวในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญและกำหนดไว้ในมาตรา 25 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ตัวอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2558) ได้อธิบายไว้ว่า การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) การประเมินส่วนนี้มีวัตถุประสงค์การประเมินเฉพาะการวิเคราะห์ในระดับแคบ (Micro Analytic) การประเมินเพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดสำหรับพิจารณาว่าจะใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อใช้ในการเลือกปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ในการวางแผนและการออกแบบการใช้หลักสูตร และมีความสอดคล้องกับคงศักดิ์ สังขมูรินทร์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ในเขตตำบลลาดงา อำเภอสนา จังหวัดระนองศรีอยุธยาโดยใช้ CIPP Model เป็นตัวแบบในการประเมิน ผลการศึกษาพบว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ (Input) ผู้นำชุมชน คณะทำงานมีจำนวนพอเพียง เหมาะสม มีความรู้ความสามารถหลากหลาย งบประมาณที่ได้รับจากการจัดสรรไม่เพียงพอ หลักเกณฑ์ให้ประชาชนมาร่วมทำประชาคมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของประชากรที่อาศัยอยู่จริงไม่เหมาะสม การเบิกจ่ายงบประมาณเหมาะสมมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน เอกสาร สื่อ/เครื่องมือสนับสนุนไม่เพียงพอในระยะเริ่มต้นและมีการสูญหายในระหว่างการดำเนินโครงการ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน

ตามกิจกรรมย่อยของแต่ละกิจกรรมหลากหลายของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสอดคล้องกับคั้งค์ดี สังฆมูรินทร์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ในเขตตำบลลาดงา อำเภอสนา จังหวัดระนองศรีอยุธยาโดยใช้ CIPP Model เป็นตัวแบบในการประเมิน ผลการศึกษาพบว่าด้านกระบวนการบริหารโครงการ (Process) การบริหารโครงการเป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบ หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารจัดการด้านการเบิกจ่ายเงิน การควบคุมการดำเนินงาน การตรวจสอบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน สอดคล้องกับทวิศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรและการติดตามประเมินผลมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเขมวันต์ สุวรรณทေးคุปต์ (2554) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการศูนย์พัฒนาชุมชน ตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโครงการ ผลวิจัยพบว่า การประเมินโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชัย นิลสันเทียะ (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 ผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการ มีการแก้ปัญหาจากการบริหารงานโครงการตลอดจนการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนรัดกุม มีระบบการดูแล ติดตามและการนิเทศการดำเนินงานหรือการบริหารโครงการอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการเรียนของลูกทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมการเรียนจากแหล่งเรียนรู้มากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคั้งค์ดี สังฆมูรินทร์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ในเขตตำบลลาดงา อำเภอสนา จังหวัดระนองศรีอยุธยาโดยใช้ CIPP Model เป็นตัวแบบในการประเมิน ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลผลิตของโครงการ (Product) งบประมาณส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาด้านสาธารณูปโภค เช่น โครงการจัดให้มีน้ำสะอาดในหมู่บ้าน/ชุมชน การประปาหมู่บ้าน รองลงมาเป็นด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ เช่น การสร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อการฝึกอบรมอาชีพ การจัดซื้อเต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้เพื่อการจัดงาน ช่วยลดรายจ่ายในการเช่าจากเอกชน น้อยที่สุดคือการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการศึกษา ผลของโครงการทำให้บ้าน/ชุมชนมีความคิดสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้แก้ไขปัญหาด้วยตนเองเพิ่มขึ้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานเป็นการสร้างแรงจูงใจอยากได้รับประโยชน์จากงบประมาณ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชนได้ สอดคล้องกับทวิศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต (Product) ความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชูชัย นิลสันเทียะ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลผลิตมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องกับธนพล สุประดิษฐ์วงศ์ (2554) ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน

กรณีศึกษาโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของหมู่บ้านสันทรายกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการประเมินผลผลิต สิ่งที่ได้รับจากโครงการไม่มีความสอดคล้องกับแนวคิดของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนซึ่งเหมือนกับไม่มีเปลี่ยนแปลงใดหลังจากมีการดำเนินโครงการไปในหมู่บ้านสันทรายต้นกอก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบำเพ็ญขวัญเพชร (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) เทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า การประเมินผลผลิตตามคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี โดยมีอธิบายรายละเอียดการประเมินทั้ง 4 ประเภท ได้แก่

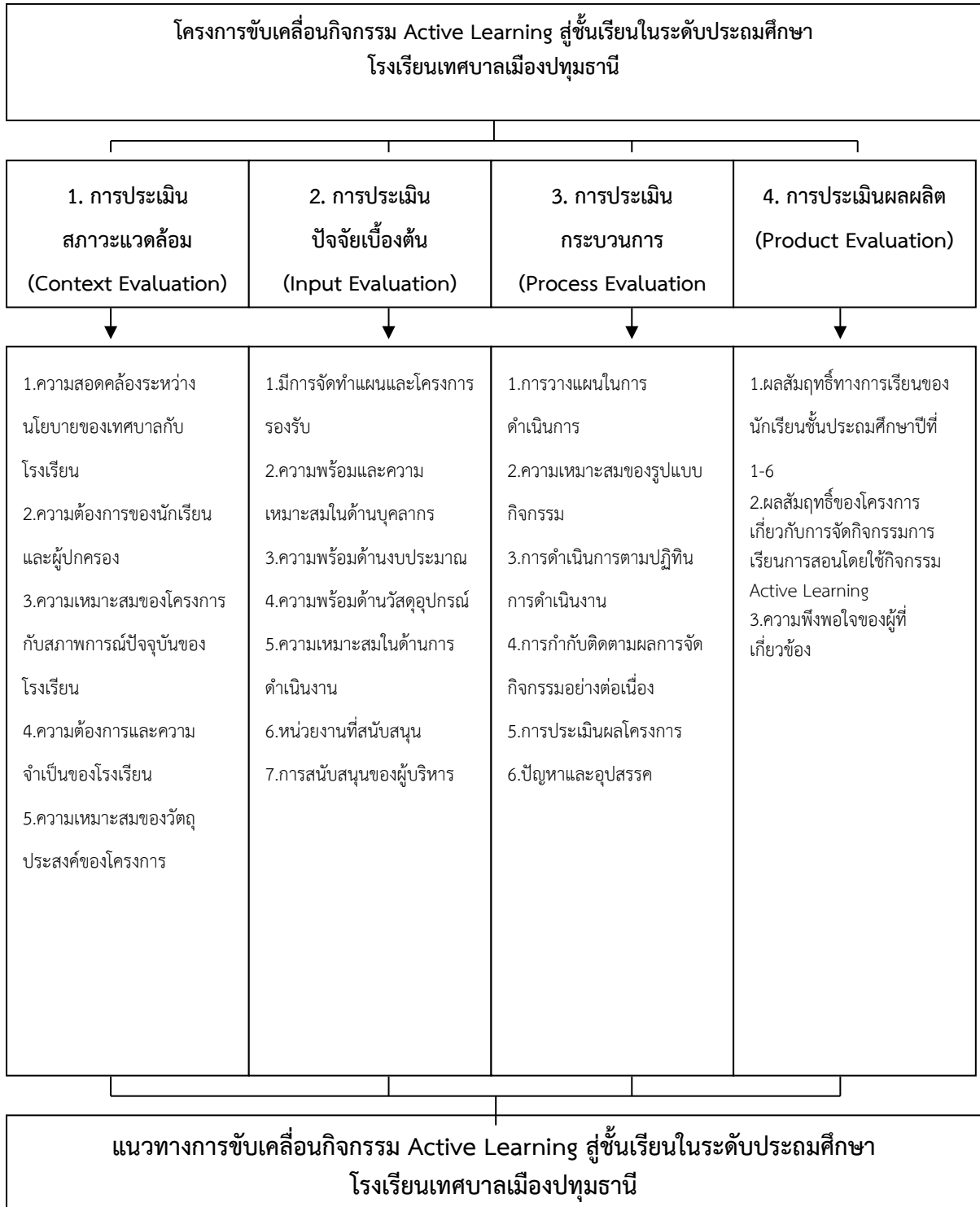
1. การประเมินด้านบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการ หรือความจำเป็นเพื่อจัดทำโครงการหรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการและกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการต่างๆ การประเมินบริบททำได้โดยการศึกษาอิทธิพลหรือแรงกดดันต่างๆ ของสิ่งภายนอกโครงการว่ามีหรือไม่ อย่างไร การศึกษานโยบายการศึกษาของประเทศ ปัญหาของสังคมที่มีผลกระทบต่อโครงการ หรืออาจประเมินโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของโครงการว่าสอดคล้องกับความจำเป็นและนโยบายหรือปรัชญาของสถาบันหรือหน่วยงานนั้นหรือไม่

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เราต้องการมีอะไรบ้างพอเพียงหรือไม่ ภายใต้ปัจจัยนี้มีทางเลือกใดหรือโปรแกรมใดที่เราควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ จะช่วยให้ผู้ดำเนินการเลือกแผนจัดโปรแกรมได้อย่างเหมาะสม หรือถ้าประเมินโครงการไปแล้ว ผลจากการประเมินปัจจัยก็จะได้คำตอบว่า การดำเนินงานโครงการที่ทำไปนั้นได้ดำเนินการตามแผนที่เหมาะสมหรือไม่ ปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้พอเพียงหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินว่าได้นำโครงการไปปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินกระบวนการทำได้ 2 ลักษณะ คือ มีการประเมินการมาก่อนนำไปปฏิบัติจริง เป็นการวิเคราะห์ในเชิงความสัมพันธ์ตามหลักเหตุผลระหว่างจุดมุ่งหมาย กับแนวปฏิบัติ ซึ่งอาจได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติได้ลักษณะที่สอง คือ การประเมินกระบวนการขณะปฏิบัติอยู่โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมจะช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการการดำเนินโครงการอย่างมาก การให้ข้อติชมอย่างเหมาะสมและทันท่วงทีจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการในที่สุด

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่ได้ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ทันทีที่โครงการสิ้นสุดและมีการติดตามผลการปฏิบัติงานต่อมาภายหลังอีก 6 เดือน เป็นต้น การประเมินผลผลิตช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับรอง เลิกล้ม หรือปรับขยายโครงการถ้ากระทำต่อไป

สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา
 โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 จากผลการประเมินสภาวะแวดล้อมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อจะเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการอื่นๆ ต่อไป
 - 1.2 จากผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น โครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ให้มีความชัดเจน และปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ
 - 1.3 จากผลการประเมินกระบวนการโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรที่จะเพิ่มกิจกรรมย่อยของโครงการให้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหาร และครูควรมีการติดตามในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานีอย่างต่อเนื่องและชัดเจนตามขั้นตอน
 - 1.4 จากผลการประเมินผลผลิตโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ได้ข้อเสนอแนะว่า การนำรูปแบบและกระบวนการโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ไปพัฒนาและนำไปใช้ในปีต่อไปเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการในรูปแบบต่างๆ เช่น แบบคู่ขนาน แบบโครงการหรือแบบโครงการ ที่ใช้เนื้อหาอื่นและมีการบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป
 - 2.2 ควรศึกษาความสอดคล้องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษาปัจจุบัน จากการจัดกิจกรรมโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี
 - 2.3 ควรศึกษาความต้องการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการขับเคลื่อนกิจกรรม Active Learning สู่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ในครั้งต่อไป
-

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย. (2553). การเตรียมและการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 –2561). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เขมวันต์ สุวรรณทေးคุปต์. (2552). การประเมินโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปร่ง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- คงศักดิ์ สังขมรินทร์. (2551). การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตตำบลลาดงา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูชัย นิลสันเทียะ. (2554). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนปากช่อง 2. แหล่งที่มา <http://kroobannok.com> สืบค้นเมื่อ 5 ต.ค. 2554.
- ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์. (2551). การประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนพล สุประดิษฐ์พงศ์. (2554). การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน:กรณีศึกษาของหมู่บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. (2555). การประเมินโครงการค่ายเรียนรู้คุณธรรม นำชีวิตพอเพียงปี 2550-2553. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 32(1). 53-71.
- บำเพ็ญ ขวัญเพชร. (2554). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก). แหล่งที่มา http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=85343&bcid_id=16 สืบค้นเมื่อ 11 ต.ค. 2554.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2545). การบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์
- เยาวดีรางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2558). การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา. Veridian E-Journal, Silpakorn University. 8(1). 62-74.
- สถาพร พงษ์ภูมิกุล. (2558). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 6(2). 1-13.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). รายงานการประชุมทางวิชาการเรื่องทิศทางการศึกษากับการศึกษาในกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียง.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2551). ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. แหล่งที่มา <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>. สืบค้นเมื่อ 11 ต.ค. 2554.
- Kuh, G. D., Kinzie, J., Schuh, J. H., Whitt, E. J., & Associates. (2005). **Student success in college: Creating conditions that matter**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gerlach, V.S. & Ely, D.P. (1971). **Teaching and Media: A systematic approach**. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.